

ЦЕНТР МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Центр міжнародного та європейського права економіко-правового факультету Донецького національного університету (далі — Центр) був створений 1 січня 2003 р. Метою його діяльності є підтримка та координація правових досліджень з питань міжнародного, європейського, порівняльного права та прав людини, вдосконалення форм і методів навчання, практичної підготовки студентів-юристів, налагодження співпраці з аналогічними організаціями в Україні та за кордоном, участь у міжнародних освітніх і наукових проектах у галузі права.

Сьогодні Центр об'єднує провідних вітчизняних фахівців з конституційного права, міжнародного права, прав людини, права Європейського Союзу, європейського економічного права, молодих вчених, аспірантів та студентство.

Центр міжнародного та європейського права економіко-правового факультету ДонНУ здійснює співробітництво із зарубіжними ВНЗ-партнерами за договорами з питань організації навчального процесу, наукової та міжнародної діяльності. За останні 5 років серед партнерів Центру — навчальні заклади більш ніж 15 країн: Австрії, Білорусі, Болгарії, Бельгії, Великобританії, Казахстану, Литви, Латвії, Німеччини, Польщі, Російської Федерації, Сполучених Штатів Америки, Чехії та ін.

Добрими прикладами співробітництва є: багаторічне партнерство економіко-правового факультету та Пітсбурзького Університету (США) (наприклад, випускниці економіко-правового факультету ДонНУ О. Дмитрієва, А. Ударцова пройшли навчання в Пітсбурзькому Університеті та отримали диплом LL.M; студент 5 курсу В. Височин у 2012 р. пройшов конкурс і отримав запрошення для навчання у Пітсбурзькому Університеті, отримав грант на навчання від Фонду В. Пінчука; старший викладач кафедри конституційного і міжнародного права ДонНУ З.Й. Опейда здійснює суддівство на підготовчому раунді змагань з міжнародного комерційного арбітражу (Pre Moot Court Competition), що проводиться Пітсбурзьким університетом для команд т. зв. Пітсбурзького консорціуму, до якого наразі входять десять університетів з різних країн світу (2010 р., 2013 р., м. Відень, Австрія), Вільнюського Університету (Університет виступив партнером таких заходів, що були проведені на базі економіко-правового факультету ДонНУ: науково-практична конференція «Міжнародні та національні механізми захисту прав людини: виклики сьогодення (7–9 квітня 2011 р.), міжнародний семінар експертного рівня на базі ДонНУ «Використання стандартів СОТ та ЄС для розвитку національних економік» (8–11 лютого 2012 р.), доцент кафедри конституційного і міжнародного права ДонНУ Л.М. Дешко виступала з лекціями на Літній школі Вільнюського університету «Роль міжнародних організацій в реформуванні національного права в Європі», студенти економіко-правового факультету ДонНУ систематично беруть участь у наукових заходах Вільнюського університету; у 2012 р. студент О. Калітенко пройшов конкурс і отримав запрошення для навчання у магістратурі юридичного факультету Вільнюського університету, отримав грант Міністерства освіти Литви на навчання).

Участь у міжнародних проектах — один з пріоритетних напрямів діяльності Центру. Так, наприклад, лише за останні за п'ять років Центр взяв участь у ряді міжнародних освітніх та наукових проектів таких грантодавців: Міжнародний Фонд «Відродження», РІІІ, Гельсінський Фонд з прав людини (Республіка Польща), «Фонд Євразія» (філія в Україні), консорціум країн-учасниць СНД «Мережевий університет» та ін.

За останні п'ять років викладачі та студенти Центру міжнародного та європейського права економіко-правового факультету ДонНУ спеціальності «Правознавство» взяли активну участь у наукових та освітніх заходах ВНЗ закордонних країн, міжнародних фондів та організацій у таких державах: Австрія, Бельгія, Білорусь, Естонія, Італія, Казахстан, Латвія, Литва, Македонія, Нідерланди, Німеччина, Польща, Російська Федерація, США, Угорщина, Швейцарія. Студенти факультету пройшли навчання у ВНЗ таких закордонних країн: Литва, Нідерланди, Російська Федерація, США, Швейцарія та ін. Ряд студентів подали документи до закордонних ВНЗ для продовження навчання для отримання Ph.D у таких країнах: Канада, Нідерланди, Німеччина, Швейцарія.

На базі Центру працює бібліотека, яка є однією з найкращих ресурсних баз у Східній Європі з питань міжнародного права, прав людини.

Систематично студенти економіко-правового факультету ДонНУ беруть участь у програмі Study Tours to Poland (Польща), освітніх візитах до Європейського парламенту (Брюссель, Бельгія), викладачі — до Європейського суду з прав людини (Страсбург, Франція).

Щороку Центром готується 5 команд до участі у міжнародних юридичних змаганнях (з міжнародного приватного права — 1, міжнародного публічного права ім. Ф. Джессапа — 2, права СОТ — 1, міжнародного гуманітарного права — 1). У 2010 р. команда економіко-правового факультету ДонНУ посіла 3 місце на національному раунді міжнародних змагань з міжнародного публічного права ім. Ф. Джессапа та була визначена в якості виставкової команди від України для участі у міжнародних змаганнях з міжнародного публічного права ім. Ф. Джессапа у м. Вашингтон (США).

Центр міжнародного і європейського права економіко-правового факультету ДонНУ систематично бере участь у роботі та заходах міжнародних організацій, програм та фондів. Наприклад, у 2010–2013 рр. ними стали: Європейська арбітражна палата (Бельгія), Польська асоціація юридичних клінік (Польща), Гельсінський Фонд з прав людини (Польща), Fullbright-Україна, Open Society Institute (США), PILI (Угорщина), WEITEN BURKHARDT Rechtsanwältte (Німеччина-Україна) за такими напрямками співпраці: правознавство, права людини, медичне право, медіація, міжнародний комерційний арбітраж.

За останні п'ять років Центр здійснював організацію офіційних візитів на економіко-правовому факультеті ДонНУ більш ніж 35 іноземних фахівців з Австрії, Білорусі, Казахстану, Литви, Молдови, Німеччини, Польщі, Російської Федерації, США, Чехії.

За участю іноземних фахівців на базі економіко-правового факультету ДонНУ, наприклад, у 2009–2013 рр. проведено такі заходи:

Літня школа «Альтернативне вирішення спорів» за участі професора, адвоката, медіатора Майни Брісс (США) (10–13 березня 2009 р.);

Міжнародна науково-практична конференція «Права людини і основоположні свободи: міжнародні стандарти та національний вимір» (20 березня 2010 р.);

Міжнародний круглий стіл «Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: 60 років європейських цінностей» (8 грудня 2010 р.);

Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародні та національні механізми захисту прав людини: виклики сьогодення» (8 квітня 2011 р.);

Міжнародний семінар експертного рівня на базі ДонНУ «Використання стандартів СОТ та ЄС для розвитку національних економік» (8–11 лютого 2012 р.);

Панельна дискусія «Угода про асоціацію з ЄС» (14 лютого 2013 р.).

В 2010 році спільно з Хельсінкським фондом з Прав Людини за фінансової підтримки Міністерства Іноземних Справ Республіки Польща організовано та проведено два міжнародні семінари «Боремося з ВІЛ/СНІД, а не з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІД» (м. Варшава, Республіка Польща, червень, вересень 2010 р., керівник проекту — Л.М. Дешко).

Співробітники Центру систематично беруть участь в оцінюванні письмових робіт національних раундів міжнародних змагань, надають консультації закордонним колегам щодо підготовки проектів нормативно-правових актів, є судьями національних відбіркових раундів міжнародних змагань, працюють експертами у міжнародних організаціях, фондах тощо.

З 2011 р. на економіко-правовому факультеті Донецького національного університету почала діяти програма підвищення кваліфікації викладачів з англійської мови, що, в свою чергу, повинно дати поштовх розвитку програм навчання іноземних громадян та всіх бажаючих на іноземних мовах. Викладачами Центру (доц. Л.М. Дешко, ст. викл. З.Й. Опейда) розроблені робочі програми і читаються з вересня 2012 р. англійською мовою навчальні дисципліни «Європейські стандарти прав людини», «Право СОТ». Підготовлено відповідне навчально-методичне забезпечення англійською мовою.

За час свого існування Центр міжнародного і європейського права досяг значних успіхів. Попереду — ще більше звершень.

*Л.М. Дешко,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного і міжнародного права*